

Jas-39 Gripen E je špičková „evropská F-35“, přesto ho nikdo nechce

 armadnizpravodaj.cz/letecka-technika/gripen-e-evropska-f-35

1. října 2023

Vít Lukáš

1. října 2023

NÁZOR: Ve Švédsku vznikla nová verze letounů Gripen, která má i některé schopnosti 5. generace. Evropští zákazníci ji ale nechtějí a sahají po americké alternativě.

i

Česká republika se již rozhodla pro pořízení 24 letounů Lockheed Martin F-35 Lightning II, tedy stejných jaké chtějí i další evropské země. Ministerstvo obrany ČR přitom čelilo lobbistickým zájmům ze Švédska, aby dala přednost nové generaci letadel **Saab Jas-39 Gripen E**, a navázala tak na pronájem starší verze, s níž dnes čeští vojenští piloti létají. A co víc, Saab dokonce tvrdí, že se Gripen

E vyrovná F-35 a v některých parametrech ji i předčí, a hlavně má mít levnější provoz. Papírově to tak vypadá, jenomže o novou verzi Gripenu není ve světě zájem.

Důležitý radar je velmi podobný

Gripen E je letoun generace 4,5 (ano, „čtyř a půlté generace“), což znamená, že byl silně modernizován a jsou v něm použity technologie z letounů generace páté, ale ne všechny. Jednou z nejdůležitějších je osazení radarem typu AESA, což je standard těch nejmodernějších strojů. **Dává jim to možnost vidět cíle z velké vzdálenosti**, odolávat rušení a mnoho dalšího. V tomto se tedy F-35 nejspíše vyrovná. Má mít navíc i další detektory, ale nejspíše neumí tak hluboké fúzování a sdílení dat jako Lightning II, který je touto pokročilou schopností proslulý.

!

Americký letoun F-35 Lightning II na letišti

V čem má pak F-35 Lightning II oproti Jas-39 jednoznačně navrch, je schopnost stealth. Švédský letoun ji jednoduše nemá, i když díky použitým materiálům je jeho radarový odraz menší než u jiných stejně velkých letounů. **Na radarech by byl tedy pochopitelně**

vidět mnohem dříve než F-35. Saab ale tvrdí, že je schopen tento handicap kompenzovat různými elektronickými protiopatřeními, ale z praxe to není jasné. Gripen E ale zase dominuje v rychlosti, létá totiž Mach 2, a též je mnohem obratnější. Oproti staré verzi má i výrazně delší dolet.

Výzbroj F-35 bude zlepšována

Výzbroj letounů je na tom velmi podobně, i když Jas-39 Gripen E dokáže už dnes používat Meteor, tedy nejvyspělejší radarem řízenou střelu vzduch-vzduch ve výzbroji NATO, kdežto F-35 nikoliv; prozatím. Vzhledem k rozšíření amerického letounu lze totiž předpokládat, že **budou evropské zbraně postupně integrovány.** Třeba zmíněná střela Meteor je v plánu do roku 2027. K boji s letouny stealth jsou pak oba stroje vybaveny i zařízením IRST, které se soustředí na teplo vycházející z motorů, čímž stoupá šance na zásah v případě střetu s letadlem 5. generace.

F-35 jsou dlouhodobě lepší volba a standard NATO, staré JAS-39C/D Gripen ani novější Jas-39E/F letectvo nespasí, i když jsou levnější

Největším problémem Gripenu E pak je, že si ho ze západních zemí objednalo jenom Švédsko, a ve světě je dalším zákazníkem Brazílie, ale nikdo jiný. Celkem je tedy objednáno pouhých 92 kusů. Už z toho je jasné, že se **standardem naprosté většiny spojenců v NATO stane letoun F-35**, což znamená snazší koordinaci. Vzhledem k počtu již existujících a objednaných F-35 je také zřejmé, že bude integrace nejmodernějších systémů jasná priorita, a naopak provádět nějaký drahý upgrade jen pro hrstku Jas-39 Gripen E nebude příliš rentabilní.

Watch Video At: <https://youtu.be/n50suTPXXSo>

Prezentace firmy Saab na Jas-39E Gripen

Je Jas-39 Gripen E odmítán právem, nebo by s ním Evropa skutečně neměla budoucnost?

Zdroj: [DefenceStreet](#), [Autorský komentář Víta Lukáše](#)

[Diskuze 495](#) [Vstoupit do diskuze](#)

145 lidí právě čte

Autor článku

Vít Lukáš

[Zobrazit další články](#)